

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201760
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819201760.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu : Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova č. 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: B. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. kráľovstvo, K., Q. M. XX, o zaplatenie 3.587,68 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 12Csp/34/2019 - 325 zo dňa 23. apríla 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec v tejto časti **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.717,15 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 3.587,68 eur od 26.3.2019 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov vo výške 124,31 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 99%.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou, podanou na súd dňa 18.4.2019, si uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie nezaplatenej istiny úveru vo výške 3.587,68 eur, úroku vo výške 124,31 eur, úroku z omeškania vo výške 1,84 eur, úroku vo výške 9,90% ročne z nezaplatenej istiny 3.587,68 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 124,31 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, nezaplatených poplatkov za poistenie úveru vo výške 3,32 eur a náhrady trov konania. Žalovaná bola v spore pasívna. Súdnu zásielku na adresu uvedenú v žalobe žalovaná neprevzala. Z REGO mal súd zistenú adresu trvalého pobytu žalovanej v Španielskom kráľovstve. Pokusy súdu o doručenie zásielky žalovanej na túto adresu boli bezvýsledné. Keďže na tejto adrese bola žalovaná neznáma, súd sa bezvýsledne pokúsil adresu žalovanej zistiť aj prostredníctvom rodičov žalovanej. Súdne zásielky boli žalovanej doručované v súlade s ustanovením § 105 a nasl. Civilného sporového poriadku, pričom u žalovanej platí fikcia doručenia jej predvolania na pojednávanie a takisto všetkých ďalších písomností zo spisu. Z dôvodu, že strany sporu sa na pojednávaní nezúčastnili (žalobca sa ospravedlnil), v súlade s ust. § 180 CSP, pojednával súd vo veci v ich neprítomnosti. Skutkové tvrdenia žalobcu žalovaná nepoprela, preto súd tieto považoval za nesporné.

3. Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaných ustanovení zákona, postupujúc vo veci v zmysle § 290 a nasl. ustanovení CSP, súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k právnomu záveru, že žaloba žalobcu je v podstatnej časti dôvodná. Žalobca uplatnil v konaní práva veriteľa zo zmluvy o úvere uzavretej podľa § 497 Obchodného zákonníka, ktorá je svojou povahou zároveň i zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z. o

spotrebiteľských úveroch, v znení platnom ku dňu uzatvorenia ÚZ. Žalovaná pri uzatváraní ÚZ nekonala v rámci výkonu povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a/ citovaného zákona), napĺňa zákonnú definíciu spotrebiteľa a rovnako žalobca je veriteľom, ktorý v rámci svojej podnikateľskej činnosti okrem iného poskytuje i spotrebiteľské úvery (§ 2 písm. b/ citovaného zákona). Uvedené skutočnosti neboli v konaní sporné. Žalobca v konaní preukázal, že dňa 13.10.2016 uzavrel so žalovanou pri osobnom styku ÚZ, ktorou žalovanej poskytol na jej žiadosť úver 4.500 eur. Vychádzajúc z ÚZ, mal súd preukázané, že ÚZ obsahuje v úvodných ustanoveniach odkaz na Všeobecné obchodné podmienky žalobcu, Obchodné podmienky žalobcu, výšku úveru, druh úveru, účel úveru, typ a výšku úrokovej sadzby 9,9% ročne, poplatok za poskytnutie úveru 225 eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 1,66 eur mesačne, výšku anuitnej mesačnej splátky 67,94 eur, termín splatnosti prvej splátky 19.10.2016, počet splátok 96, splatnosť splátok k 19. dňu v mesiaci, spôsob splácania úveru, ďalej obsahuje údaj o čísle úverového účtu a čísle inkasného účtu, výšku RPMN 12,2%, priemernú hodnotu RPMN 14,48%, celkovú čiastku, ktorú musí klient zaplatiť, ako súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom 6747,24 eur. V ďalšom ÚZ obsahuje údaje o splácaní úveru, povinnosť dlžníka riadne a včas plniť si svoje záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy, predovšetkým splácať úver, platiť poplatky spojené s úverom. ÚZ bola podpísaná oboma zmluvnými stranami v tom istom okamihu, obsahuje všetky náležitosti zmluvy podľa všeobecných ustanovení o náležitosti zmluvy, ako i zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka a nakoniec aj podľa § 9 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Berúc do úvahy zákonom taxatívne stanovené náležitosti zmluvy súd zistil, že ÚZ všetky požadované náležitosti obsahuje. V ÚZ súd zistil len jednu nezrovnalosť, pokiaľ ide o výšku RPMN, tá je v ÚZ uvedená vo výške 12,2%, no správne mala byť uvedená vo výške 11,92% (vyplýva to z výpočtu RPMN podľa interaktívnej kalkulačky zverejnenej na internete), skutočnosť ktorá však nespôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, pretože nesprávne v ÚZ uvedená RPMN nie je v neprospech žalovanej, keďže v ÚZ bola uvedená vo vyššej výške než aká zodpovedala skutočnosti. ÚZ obsahuje aj primeraný zmluvný úrok 9,9% ročne, ktorý sa neprieči § 53 ods. 6 OZ. Vychádzajúc z uvedeného preto súd uzavrel, že ÚZ je platná podľa všeobecných ustanovení záväzkového práva, má náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v platnom znení, preto je žalovaná povinná plniť svoj dlh voči žalobcovi. Je nepochybné, že žalovaná úver splácala tak, ako to vyplýva z histórie transakcií na úvere, nepravidelne. Nebolo v konaní sporné, že žalovaná do zosplatenia úveru zaplatila spolu sumu 1.809,60 eur. Po zosplatení úveru už žalovaná žalobcovi nezaplatila žiadnu sumu. Pokiaľ ide o predčasné zosplatenie úveru, žalobca dodržal podmienky ustanovenia § 565 a § 53 ods. 9 OZ pre predčasné zosplatenie úveru. Predčasné zosplatenie úveru bolo stranami sporu dohodnuté v bode 2.9.1 OP. Žalobca takisto v súlade s § 53 ods. 9 OZ vyzýval žalovanú na zaplatenie nedoplatkov splátok úveru (v tom čase bola žalovaná v omeškaní so splátkou za mesiac december 2018) s upozornením na jeho zosplatenie a takisto následne, keďže žalovaná si svoju povinnosť nespĺnila, úver ku dňu 25.3.2019 zosplatnil. V dôsledku predčasnej splatnosti úveru zostala žalovaná dlhovať ku dňu predčasného zosplatenia na istine sumu 3.587,68 eur, na zmluvných úrokoch do zosplatenia sumu 124,31 eur, na úrokoch z omeškania do zosplatenia 1,84 eur a na poplatkoch za poistenie schopnosti splácať úver sumu 3,32 eur, t. j. spolu sumu 3.717,15 eur, a preto súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.717,15 eur. V súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, súd zaviazal žalovanú aj na zaplatenie zákonného úroku z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny a nezaplatených úrokov od 26.3.2019, teda odo dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, až do zaplatenia. Súd priznal žalobcovi aj splatný úrok z omeškania vypočítaný ku dňu predčasného zosplatenia úveru vo výške 1,84 eur tak, ako prehľadne uvádza žalobca v tabuľke na výpočet tohto úroku.

4. V časti žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal takisto zaplatenia zmluvného úroku po zosplatení úveru vo výške 9,9% ročne zo sumy nezaplatennej istiny vo výške 3.587,68 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, súd žalobný návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd uznal, že súdna prax je ohľadne priznávania zmluvných úrokov z poskytnutého úveru po jeho predčasnom zosplatení nejednotná, keď niektoré súdy, zmluvné úroky z poskytnutého úveru po jeho zosplatení priznávajú (viď žalobcom uvádzané rozhodnutia krajských súdov v žalobe) a niektoré nie (taká je aj súčasná prax Krajského súdu v Trenčíne - napr. rozsudky sp. zn. 16Co 52/2019 z 22.1.2020, 19Co/221/2018). Cena úveru za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo odlišená od sankcií za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa, pričom v prípade omeškania, nie inštitút ceny úveru, ale inštitúty rôznych sankcií za neplnenie povinností, riešia krízu spojenú s omeškaním. Podľa právneho názoru súdu, žalobcovi zmluvný úrok po ukončení zmluvnej splatnosti v dôsledku zosplatenia nepatrí, pretože od tejto doby patrí veriteľovi len nárok na úrok z omeškania. Súd pritom vychádzal z uznesenia ÚS IV.

476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd Slovenskej republiky pripustil názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo 143/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom ustanovení konštatoval, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Treba si uvedomiť, že pri zosplatnení úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale naopak, zmluvný vzťah naďalej trvá s tým rozdielom, že sa mení obsah záväzkov zmluvných strán. V danom prípade sa zmenila povinnosť žalovaného vrátiť poskytnutý úver v splátkach a bola nahradená novou povinnosťou, vrátiť poskytnutý úver, resp. jeho zostatok, jednorazovo. Súd podporne odkázal aj na komentár k Občianskemu zákonníku, kde sa uvádza: „Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úrok z omeškania. .... Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. ... Sankciou za omeškание dlžníka, motiváciou čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania“ (PAGÁČ, L. Komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. In: Števec, M. a kol.: Občiansky zákonník I., II. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015).

5. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. V konaní bol žalobca neúspešný len v časti uplatnených zmluvných úrokov vo výške 9,9% ročne zo sumy 3.587,68 eur od zosplatnenia úveru do zaplatenia. Spolu s týmito úrokmi za obdobie od 26.3.2019 (deň nasledujúci po zosplatnení úveru) do 18.4.2019 (deň podania žaloby na súd) vo výške 23,33 eur si žalobca v konaní uplatnil spolu sumu 3752,69 eur (3717,15 eur + 23,33 eur + 11,80 eur /úroky z omeškania vo výške 5% ročne od 26.3.2019 do 18.4.2019 zo sumy 3.587,68 eur/ + 0,41 eur /úroky z omeškania vo výške 5% ročne od 26.3.2019 do 18.4.2019 zo sumy 124,31 eur/). Žalobca bol teda v spore úspešný čo do výšky 3729,36 eur a neúspešný čo do výšky 23,35 eur, z čoho vyplýva, že žalobca bol úspešný v rozsahu 99,38% a neúspešný v rozsahu 0,62%, čistý úspech žalobcu v konaní po zaokrúhlení na celé číslo predstavuje 99%, z dôvodu ktorého o náhrade trov konania rozhodol súd tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99%. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením, vydaným vyšším súdnym úradníkom, po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

6. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku II. podal včas odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K tvrdeniu súdu, že veriteľ má nárok na zaplatenie úrokov z úveru iba do doby predčasného splatenia úveru uviedol, že má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s tým, že podľa komentára IURA EDITION platí, že "z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné, pričom pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a to hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškani s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade. Z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca taktiež odkázal na viaceré rozsudky, ktorými odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave,

č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.03.2018 má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru. Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29.05.2018, podľa ktorého úrok z úveru je cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a dlžník má platiť úroky za celú dobu užívania až do ich skutočného vrátenia veriteľovi, pričom tomuto názoru má svedčiť aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Ak by dlžník nebol povinný po predčasnom zosplatnení platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia, bolo by popreté, že úroky sú cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa a dlžník by sa ocitol vo výhodnejšom postavení, než by bol v prípade riadneho splácania úveru. V podanom odvolaní žalobca poukázal aj na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb., ktorý obsahoval znenie v § 53 ods. 9 OZ, kde na konci sa pripája veta "Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565" s tým, že navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a žiadna zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Skutočnosť, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona, dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019, v ktorom uviedol právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých peňažných prostriedkov dlžníkom. Taktiež poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, z ktorých má vyplývať, že popri nároku veriteľa na zákonné úroky z omeškania má veriteľ nárok aj na zmluvné úroky z úveru aj po zosplatnení úveru. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

9. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznanom peňažnom plnení /výrok I./, tu odvolanie žiadna zo strán sporu nepodala a v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 ods. 3 CSP/.

10. Čo sa týka odvolaním napadnutého výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovanej zaplata zmluvného úroku vo výške 9,90% ročne z nezaplatenej istiny 3.587,68 za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, 26.3.2019 do zaplata zmluvného úroku, tu odvolací súd po preskúmaní veci, reagujúc na najnovšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky /rozhodnutia vo veciach sp. zn. 2Cdo/115/2019, 5Cdo/9/2020, 5Cdo/42/2020, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/125/2018, 8Cdo/135/2020, a podobne/, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalobcovi ako veriteľovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru už nepatria dojednané zmluvné úroky z úveru, ale len úroky z omeškania, nie je vecne správne.

11. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko

jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru /či už celého alebo jednotlivých splátok/ veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru / alebo jeho časti/. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba /pretože tieto sú už splatné/ a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Nakoniec tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

12. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z ustanovení § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy /§ 9 ods.2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z./ To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 vete prvej Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

13. Ako ďalej uviedol najvyšší súd pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie

na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplata istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplataených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v aktuálnej rozhodovacej praxi dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

15. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby žalobcu, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovanej zaplataenia zmluvného úroku vo výške 9,90% ročne z nezaplataenej istiny 3.587,68 za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru, 26.3.2019 do zaplataenia, tak už s ohľadom na uvedený právny názor, ktorý zaujala najvyššia súdna autorita v tejto doposiaľ spornej otázke, neobstojí.

16. Odvolací súd však nemôže bez ďalšieho zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti v zmysle uvedených záverov najvyššieho súdu, pretože žalobcovi by sa malo na dojednaných zmluvných úrokoch z úveru dostať od žalovanej len toľko, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaná zaplatila na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Je preto potrebné dokazovaním zistiť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaná zaplatila na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatila / pred i po zosplatení úveru/. Len rozdiel medzi týmito peňažnými sumami môže byť žalobcovi ako veriteľovi priznaný. S ohľadom na formuláciu žalobného petitu, kedy žalobca žiada priznanie úrokov 9,90 % ročne zo sumy nezaplataenej istiny 3.587,68 za dobu od 26.03.2019 do zaplataenia, je možné potom žalovanú zaviazat k zaplataeniu takto požadovaných úrokov z úveru, najviac však do sumy zistenej ako rozdiel medzi úrokmi, ktoré by pri riadnom plnení povinností žalovaná zaplatila na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatila, a vo zvyšku je potom potrebné žalobu žalobcu /ktorý žiadal zaplataenie úrokov do zaplataenia istiny bez obmedzenia celkovej sumy úrokov/ zamietnuť.

17. Uvedeným spôsobom však nemôže odvolací súd postupovať, keď z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, že by bolo vykonaným dokazovaním zistená skutočnosť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaná zaplatila na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie len vyplýva suma istiny úveru, celková suma, ktorú mala žalovaná zaplatiť, úroková sadzba úveru. Nie je však zrejmé, či suma, o ktorú žalovaná mala preplatiť istinu poskytovaného úveru je len dojednaný úrok z úveru alebo aj poisťné za dojednané poistenie schopnosti splácať úver, prípadne, či v tejto sume nie je zahrnutá aj zmluvná odmena za poskytnutie úveru, ktorú si banky zvyčajne pri poskytovaní úveru dojednávajú. Uvedené skutočnosti musí zistiť súd prvej inštancie zopakovaním, resp. doplnením dokazovania.

18. Na základe uvedených záverov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby ale aj v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania / bez toho, aby bolo potrebné skúmať dôvodnosť odvolania žalobcu v tejto časti/ podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Po vrátení veci súd prvej inštancie zopakuje, resp. doplní dokazovanie v naznačenom smere, vyvodí z neho náležité skutočnosti, ktoré potom posúdi v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu. Opätovne potom vo veci ohľadne prevyšujúcej časti žaloby žalobcu rozhodne. V novom rozhodnutí je súd prvej inštancie povinný rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).